

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum V. Quod autem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

privandum; si in delicto persistit, ab Ordine & Ministerio Ecclesiastico deponendum.

SUMMARIUM.

1. Patroni Laici institutionem, & destitutionem beneficiorum sibi vendicare non debent.
2. Ita, ut etiam Clericus talem institutionem admittens sit excommunicandus.

Notandum primum. Patroni Laici institutionem, & destitutionem beneficiorum vendicare sibi non debent, alioquin post monitionem Canonicam excommunicari debent: at verò jure *Conc. Trid. sess. 25. c. 9. de ref.* videtur esse excommunicatio sententiæ latæ, nam Laici jurium spiritualium capaces non sunt, neque de rebus, aut personis Ecclesiasticis ulla ipsis disponendi facultas competit *c. 2. de jud. c. tua 25. de decimis*, nisi quatenus à Sacris Canonibus, vel Sede Romanâ ipsis commissum, aut concessum requiritur: & ita concessum est Laicis Patronis jus præsentationis, non autem jus institutionis, aut amotionis, quia hoc longè majus, & potentius est, quàm illud, siquidem præsentatio beneficiarj ad Superiorem Ecclesiasticum dirigitur, à quo immediatè & propriè jus ad beneficium per institutionem acquirit præsentatus, uti colligitur *ex c. sequente*. Eiusdem porro Episcopi, seu ordinarij est destituere, cujus est instituere, uti ex recepta doctrina tradit *Parisus Flam. de resig. l. 7. q. 24. n. 21*. Hinc sequitur, quòd Papa per potestatem absolutam dare possit Laico facultatem instituendi, ac destituendi beneficiarios, ut hîc notavit *And. n. 2. Barb. n. 2.* nam per talem concessionem, seu immissionem Laicus jurium spiritualium capax esse potest, cum non agat auctoritate propria & sæculari, sed potiùs Ecclesiastica, prout docui *in eadem disp. de Pralat. q. 20. & q. 234.* ubi de Sanctimonialibus, quòd possunt beneficia conferre.

Notandum secundum. Si Clericus in Ecclesia se investire, aut intitulari à Laico permiserit sine Episcopi auctoritate, excommunicandus; si non destiterit, pœnâ depositionis afficiendus est. Simile quid habetur *in c. velatum 21. hoc tit. & c. si quis 16. q. 7.* & pariter intrusus per laicam potestatem, si Canonicam postea institutionem impetare velit, intrusionis vitium explicare tenetur, cum per id ad beneficium, in quod intrusus est, inhabilis factus sit, uti *Abbas hic* notavit *num. 2.* Sed neque ad aliud beneficium, aut dignitatem sine dispensatione talem promoveri posse, habetur *in Concilio Later.* sub Leone X. in decreto contra violatores Ecclesiasticæ libertatis, quod incipit *Regimini*. Simile quiddam habetur *in c. quisquis 43. de elect.* ut is, qui ad Prælaturam per abusum sæcularis principis eligi se passus est, ineligibilis fiat.

CAPITULUM V.

Quod autem.

PARAPHRASIS.

Quæsitum est ex *Alexan. III.* si Clericus idoneus à patrono præsentatus est ad Ecclesiam vacantem, sed à Diccetano non institutus, postea verò alius Clericus etiam idoneus præsentatus, & institutus, qui & possessionem teneat corporalem, num priore Clerico beneficium petente posterior removendus sit, an verò iste priori præferendus. Respondit Papa, quòd in casu isto melior sit conditio possidentis, propterea, quòd priusquam à Diccetano præsentatio approbata est, ratum non est, quòd à Patrono fuit inchoatum. Ulteriùs respondet Papa, si Laici Clericis, aut collegijs sacris donationes, aut concessionem per instrumenta faciunt talibus verbis: *concessi. vel dedi vobis Ecclesiam, & presente charta firmavi.* nisi Episcopi consensus accesserit, nihil agi, quia pro non dato habetur, quòd ab illo datur, qui non potest de jure donare.

Nun;

Sum-

SUMMARIUM.

1. Patronus Laicus variare potest.
2. Ecclesiam, qui donat monasterio v. g. quid donare censetur.

Notandum primum. Patronus Laicus variare potest, id est, postquam unum Clericum praesentavit, Episcopo alterum praesentare, quamdiu prior ad beneficium ab Episcopo institutus non est *c. cum autem 24. de jure patronatus*. Ratio hic insinuat, quia Clericus praesentatus ante Episcopi receptionem & institutionem non habet jus in re: agere tamen potest, ut instituat, si idoneus est *c. cum Bertoldus 18. de re judicata juncta Glossa*, praeterquam, si etiam alter idoneus a Laico praesentatus sit, quo in casu conceditur optio Episcopo. Porro, quod hic consideratur institutio realis, seu possessionis traditio, id est ad pleniorum effectum; alioquin verò constat per verbalem institutionem, seu collationem jus in re acquiri in rebus istis spiritualibus, ut docuit *c. si tibi 17. de preben. in 6.* & idem taliter institutum praefendum esse prius praesentato & non instituto.

2 Notandum secundum. Si Laicus v. g. regia potestate praeditus, Clerico vel alicui monasterio, aut collegio sacro Ecclesiam concedat, aut donet (intelligit donationem improprietalem, seu per modum incorporationis) & instrumentum super ea re conficiatur, non interveniente Episcopi consensu, irritum est, quod agitur. Ita sumitur ex verbis *cap. 5. de cetero*. & idem traditur in *c. illud 8. hoc in 3.* & videri potest hic *Innoc.*

Quando verò cum Glossa hic *V. si consensus* quari solet, si Patronus Laicus loco Religioso talibus verbis Ecclesiam donet, an saltem jus, quod habet, videlicet jus Patronatus, donare censendus sit. Respondetur, id pendere ex intentione donantis, quae in dubio praesumenda videtur, quod donare voluerit jus sibi competens *argum. c. pastoralis 7. de donationibus. & L. si domus 73. S. si fundus ff. de Legatis*. Sin autem in-

tentio fuerit, Ecclesiam conferendi in titulum vel proprietatem, nihil efficitur, & tamen quidem jus Patronatus transferretur. Hinc rei ratio non est, quam Glossa hic dat verbi *si consensus, & in cir. c. illud. V. licet Religioso*, quod Episcopi consensus necessarium sit; hoc enim non esse verum constat ex *unico hoc tit. in 6. & cir. c. illud. ubi dicitur*, quod Laicus liberam jure Patronatus loco religioso concedendi facultatem habet, tunc autem liberè quispian agere dicitur, si nullius ad agendum consensu, aut licentiâ indigeat, uti Abbas *ibidem movet n. 4.* sed ratio dari debet, quia Patronus jus Patronatus, quod potuit donare, non voluit Ecclesiam autem, quam donare voluit, non valuit, & idem nihil validè agere, jura *cap. cum super 23. de officio delegati L. ii. in 15. ff. de acquirenda hered. L. nec ignotum 10. cod. de donationibus*.

CAPITULUM VI.

Quia.

PARAPHRASIS.

Quandoquidem Clerici aliqui Advocatias Ecclesiarum emunt, aut quocumque modo possunt, sibi acquirunt, ut patet in filij, aut nepotes ad Ecclesias vacantes praesententur: id severè prohibuit esse Alexand. III. mandat, eosque, qui Advocatias ita quaesierint, appellatias postposita, iis privandos.

SUMMARIUM.

1. Jus Patronatus interdum appellatur Advocatia.
2. Qui pro re temporali jus Patronatus solitarii sibi comparat, Simoniacus est.
3. Potest Patronus Pater filium suum ad Ecclesiam praesentare.

Notandum primum. Jus Patronatus interdum appellatur Advocatia, eo quod ad Ecclesiam Patronum pertinet, ut dicitur in *delegatione*.